

**Bruxelles, 8 noiembrie 2024  
(OR. en)**

**15031/24**

**JEUN 270  
SOC 793  
EMPL 543  
AGRI 768  
SUSTDEV 118  
EDUC 403**

**NOTĂ**

---

|             |                                                                                                                                    |
|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sursă:      | Secretariatul General al Consiliului                                                                                               |
| Destinatar: | Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul                                                                                  |
| Subiect:    | Evoluția tendințelor demografice care conturează oportunitățile pentru tinerii din mediul rural<br>– <i>Dezbateri de orientare</i> |

---

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul de referință pregătit de președinție drept bază pentru o dezbateri de orientare în cadrul reuniunii Consiliului Educație, Tineret, Cultură și Sport din 25-26 noiembrie 2024.

## **Evoluția tendințelor demografice care conturează oportunitățile pentru tinerii din mediul rural**

### Dezbateri de orientare

Tendențele demografice din Uniunea Europeană sunt marcate din ce în ce mai mult de îmbătrânirea populației, multe state membre înregistrând un declin demografic care are drept rezultat creșterea deficitului de forță de muncă în aceste zone. Aceste schimbări au un impact semnificativ asupra societăților noastre – atât asupra generațiilor actuale, cât și a celor viitoare – și afectează competitivitatea, reziliența și prosperitatea generală a UE. Schimbările demografice au repercusiuni importante și asupra coeziunii teritoriale, economice și sociale, inclusiv asupra cooperării dintre generații, unele state membre și regiuni fiind afectate de aceste provocări într-o mai mare măsură decât altele.

Regiunile rurale din întreaga UE sunt din ce în ce mai expuse acestor schimbări demografice profunde. Declinul demografic nu caracterizează doar zonele rurale, însă schimbările demografice afectează în mod disproporționat aceste regiuni, în special tinerii. În medie, zonele rurale au o populație semnificativ mai în vârstă în comparație cu centrele urbane și este mai probabil ca în aceste zone să se înregistreze un declin al populației. Pentru populația rurală, probabilitatea de a locui într-o zonă în care se înregistrează o scădere a numărului de lucrători cu înaltă calificare și de lucrători tineri este de aproape două ori mai mare comparativ cu populația urbană<sup>1</sup>. Mai mult, regiunile afectate de îmbătrânirea populației, de niveluri scăzute de instruire și de exodul tinerilor riscă să cadă în „capcana dezvoltării talentelor”, subminându-le capacitatea de a construi economii durabile<sup>2</sup>. Prin urmare, crearea unor medii favorabile, care să încurajeze tinerii să rămână în zonele rurale, este esențială pentru conservarea și dezvoltarea acestor regiuni.

---

<sup>1</sup> Document de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește documentul intitulat Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, O viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE – Către zone rurale mai puternice, conectate, reziliente și prospere până în 2040 - SWD(2021) 166 final.

<sup>2</sup> Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Valorificarea talentelor în regiunile Europei, COM(2023) 32 final.

Tinerii reprezintă nu numai prezentul și viitorul societăților noastre, ei sunt și catalizatori indispensabili ai progresului. Ei vin cu idei inovatoare, cu perspective și dinamici noi, care sunt esențiale pentru depășirea provocărilor complexe din lumea de astăzi. Prezența tinerilor, vitalitatea și capacitatea lor de inovare pot crea noi oportunități, medii locale prospere și pot contribui la creșterea performanței în aceste regiuni. Totuși, multe regiuni rurale și îndepărtate din Uniunea Europeană se confruntă cu provocări demografice deosebite, ceea ce diminuează amprenta lăsată de tineri în mediile lor locale și le reduce posibilitățile de dezvoltare.

Declinul populației în vârstă de muncă din zonele rurale și mai puțin dezvoltate împiedică creșterea economică și afectează în mod direct competitivitatea Europei, punând în pericol coeziunea economică, teritorială și socială a UE. Pe fondul scăderii forței de muncă, regiunile rurale întâmpină dificultăți accentuate în a atrage investiții și în a susține creșterea economică. Odată cu plecarea tinerilor din zonele rurale, aceste regiuni sunt private de capitalul uman și de talentele necesare pentru a stimula inovarea și dezvoltarea, exacerband și mai mult provocările deja existente. Comunicarea Comisiei Europene intitulată „Valorificarea talentelor în regiunile Europei” oferă orientări strategice ce urmăresc inversarea acestei tendințe, prin transformarea acestor regiuni în economii dinamice, bazate pe talente. Esențială pentru acest efort este o abordare integrată, care se axează pe diversificarea oportunităților de angajare, pe dezvoltarea talentelor, pe îmbunătățirea educației și formării de calitate și pe transformarea zonelor rurale în medii mai atractive pentru a trăi, a învăța și a munci. Aceste strategii, sprijinite de politica de coeziune și de fondurile UE, sunt esențiale pentru asigurarea dezvoltării durabile a regiunilor rurale și pentru menținerea competitivității economiei europene.

Este important de reținut faptul că schimbările demografice din zonele rurale nu au doar repercusiuni economice, ci au și un impact profund asupra structurii sociale a acestor comunități. Tinerii din aceste regiuni se pot confrunta cu riscuri mai pronunțate de excluziune socială și izolare, precum și cu un acces limitat la educație, formare și oportunități de angajare de calitate, la servicii sociale și servicii de sănătate, precum și la terenuri, și este mai probabil să se confrunte cu o reprezentare insuficientă în procesul decizional. Aceste probleme, la care se adaugă izolarea geografică a anumitor zone rurale, pot exacerba excluziunea socială și economică și pot compromite capacitatea unei comunități de a se susține pe termen lung. Cu toate acestea, comunitățile, accesul egal la o educație de înaltă calitate și oportunitățile locale în ceea ce privește învățământul superior pot juca, de asemenea, un rol esențial în rămânerea tinerilor în mediul rural și în atenuarea schimbărilor demografice precum fenomenul „exodului creierelor”. Legăturile comunitare puternice, incluziunea socială, sprijinul local pentru locuințe și oportunitățile de participare semnificativă pot ajuta ca tinerii din mediul rural să își mențină implicarea și devotamentul față de regiunile lor locale<sup>3</sup>. Stimularea echității și a cooperării între generații devine esențială pentru depășirea acestor dificultăți. Prin promovarea cooperării și a înțelegerii între generațiile mai tinere și cele mai în vârstă se pot construi societăți mai puternice și mai reziliente. Strategia UE pentru tineret 2019-2027 și obiectivele sale europene pentru tineret nr. 3 și nr. 6 subliniază importanța promovării unor societăți incluzive și a creării unor zone rurale în care tinerii să își poată valorifica pe deplin potențialul și să poată prospera la nivel local<sup>4</sup>. Capacitarea tinerilor din mediul rural este esențială nu numai pentru succesul lor individual, ci și pentru inversarea declinului demografic și revitalizarea zonelor rurale. Investind în potențialul tinerilor, putem crea comunități durabile, mai dinamice și mai inovatoare, care sunt mai bine pregătite pentru a face față provocărilor viitoare.

---

<sup>3</sup> Bártá, O., Moxon, D. (2024). Conferința UE pentru tineret EUYD10 de la Budapesta, Ungaria. Raportul final al conferinței. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13836827>

<sup>4</sup> Rezoluție a Consiliului Uniunii Europene și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuiniți în cadrul Consiliului, privind un cadru pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului: Strategia Uniunii Europene pentru tineret pe perioada 2019-2027 (2018/C 456/01).

Comunicarea Comisiei intitulată „Schimbările demografice din Europa: un set de instrumente pentru acțiune”<sup>5</sup> pune la dispoziția statelor membre un set de instrumente de politică pentru gestionarea schimbărilor demografice și a impactului acestora asupra societății și economiei UE, inclusiv asupra competitivității sale mondiale, unul dintre cei patru piloni fiind dedicat tinerilor. În acest scop, ar trebui ca politicile publice și sprijinul de la nivelul relevant să fie adaptate pentru a sprijini și a capacita generațiile mai tinere să prospere, să își dezvolte competențele, să aibă un acces mai bun la piața muncii și la locuințe la prețuri accesibile.

Având în vedere cele de mai sus, miniștrii sunt invitați să reflecteze pe baza următoarelor întrebări orientative. Vă rugăm să limitați intervențiile la maximum trei minute.

Întrebări pentru dezbateri:

- Cum pot fi abordate în mod eficace tendințele demografice care îi afectează cel mai mult pe tinerii care trăiesc în zone rurale și îndepărtate?
- Cum pot fi ajutați tinerii care trăiesc în zone rurale și îndepărtate, în special cei cu mai puține oportunități, să își pună în valoare potențialul neexploatat pentru a prospera la nivel local?
- Cum pot fi partajate și implementate cele mai bune practici la nivel local, regional, național și la nivelul UE în toate statele membre pentru a atenua disparitățile regionale și declinul demografic și pentru a preveni plecarea tinerilor din aceste zone?

---

<sup>5</sup> EUR-Lex - 52023DC0577 - RO - EUR-Lex (europa.eu)